

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Гласувайте за... изборите

2

Анархистите не предлагаме „алтернатива“ на изборната демократия, както лекарите не предлагат „алтернатива“ на болестта.

Политическият панаур

6

Изходът е бойкот на пасмината, стремяща се към твоя глас, за да изпълзи върху твоя гръб и гърба на всички твои братя по съгба!

Анархистите и изборите

6

Ние не участваме в изборите не защото нищо не можем да спечелим на тях, а защото можем да изгубим всичко.

Празник на анархисткия печат

8

Репортаж от 4-тия балкански фестивал на анархистката книга в Солун с участието на Федерацията на анархистите в България.

Александър Блок за Михаил Бакунин

9

Да вземем от огъня на Бакунин! Само в огъня ще се разтопи скръбта, само с мълнията ще се разрази бурята.

КУПУВАНЕТО И ПРОДАВАНЕТО НА ГЛАСОВЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, А ПОДАРЯВАНЕТО ИМ Е МАЗОХИЗЪМ

НА КОГО ДА СТАНА СЪУЧАСТНИК?

ЧЕСТВАНЕ И РАБОТНА СРЕЩА

90 години ФАБ

На 12, 13 и 14 юни 2009 г. членове и симпатизанти на ФАБ, както и гости от Македония, отбелязаха 90-годишнината на Федерацията със събиране в красива планинска местност. Отделно от приятните разговори, спортните мероприятия и

разходките, беше проведена и работна среща, на която беше направена равностойка на дейността на Федерацията през последните три години, набелязани бяха непосредствените задачи, които стоят на дневен ред, отчетено беше финансовото състояние на организацията.

На 15, 16 и 17 юни 1919 г. в София се провежда учредителната конференция на Федерацията на анархистите-комунисти в България. Присъстват 150 делегати, множество гости. Залата, в

която се провежда събрание-то, не успява да побере всички желаещи, улицата отпред е задръстена от народ. Самата конференция е председателствана от ръководителя на Преображенското въстание от 1903 г. Михаил Герджиков, който става и редактор на първия официален печатен орган на Федерацията, вестник „Пробуда“.

Днес, 90 години по-късно, ние пак сме на първата редица в борбата за свобода и справедливост, без да сме изменили или осребрили идеалите си. •

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

Реформа или революция

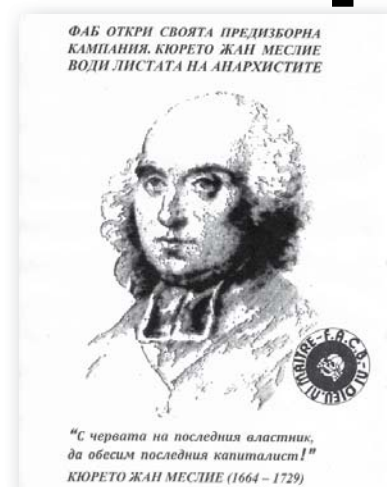
Пет часа са дълго време. Особено когато вали. Време за наблюдение. Време за разсъждение. Няма никаква еуфория по време на пет студени, мокри часа – те просто трябва да бъдат изтърпени. С желязната воля и твърда вяра в едно по-справедливо общество, в един по-добър свят. Като начало, точно в дванайсет на обяд, под чадърите на кафене Екстраблат в Бокенхаймер Варте се блъскат демонстранти и полицаи. Всички сме под гържда, би казал някой шегаджия. Но в този генвицет не вървят. Демонстрацията е изключително сериозна. Липсва само бирата. Накрая, на Рьомерберг (централният площад във Франкфурт на Майн), малко преди пет следобед, на па-

важа има сплескани пластмасови чаши от бира и груги от къснокапиталистическото чудо *coffee-to-go*, заедно с позиви, които са отпечатали както емоцията, така и протеста. Почти всеки съюз и клуб, организация и партия отпечата своя собствена прокламация (раздаваше се дори „утопично“ издание на „Ди Цайт“). Единствено анархистите гледат над хоризонта и призовават: „Работници, оставете работата, елате на демонстрацията“. Строителите от четвъртия етаж на нова административна сграда махат весело. Как реазират те на революционното изискване на партията на левите (десет евро минимална надница, 40-часова работна седмица), не се предава в печата.

Почти всеки в Германия, който в левите сектори носи някакво име или съкращение, поддържа тази демонстрация – профсъюзи, организации за опазване на околната среда и развитие, емигранти, социални инициативи и християнски групи.

ПО ПОВОД НЯКОИ КРЪГЛИ ГОДИШНИНИ И ПО НЯКОИ ДРУГИ ПОВОДИ

Платформата на ФАБ

Навярно малцина са чували неговото име, защото цензорите на казионната историческа наука и философия са направили и невъзможно, за да бъде затрупано с праха на забравата. Както ще видим след малко, те са имали достатъчно основания да постъпят така. Точно затова ние би трябвало да знаем повече за този погранич предтеча на анархизма от навечерието на века на Просвещението, което

стана преддверие на Великата френска революция. Жан Меслие (1664 -1729), от чието рождение и смърт тази година се навършват съответно 345 и 280 години, е френски католически свещеник (кюре), атеист и философ-материалист. Той е роден през 1664 г. в село Мазерни в областта Шампан (едно село, което вече не съществува), а е починал през 1729 г. в селото Етренини, » » продължава на страница 2

» » продължава на страница 3

ПО ПОВОД НЯКОИ КРЪГЛИ ГОДИШНИНИ И ПО НЯКОИ ДРУГИ ПОВОДИ

Платформата на ФАБ и кюрето Меслие

ФАБ ОТКРИ СВОЯТА ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ. КЮРЕТО ЖАН МЕСЛИЕ ВОДИ ЛИСТАТА НА АНАРХИСТИТЕ

„С червата на последния властник, да обесим последния капиталист!“

КЮРЕТО ЖАН МЕСЛИЕ (1664 – 1729)

» » продължава от страница 1

където е бил енорийски свещеник в течение на 41 годи-

ни до смъртта си. Син на ратаи, „животът“ на бедните го превръща в яростен враг на краля, аристократите и

висшето духовенство. Те тънат в разкош, охолство и разврат за сметка на мизерията, която нашето кюре наблюдавал около себе си и която го белязала завинаги.

През годините, прекарани в служба на един бог, чието съществуване той отричал поради аморалността на „сътворения от него свят“, Жан Меслие пише тайно своя трактат, който озаглавява „Завещание“. Това е завещанието му към бъдните поколения. В него той излага своя атеизъм, социалните си концепции за бъдещото устройство на света и пътя към него.

За силата на неговото слово и страхът, който то е внушавало на господарите от неговото време и техните наследници, можем да съдим по съдбата на този трактат, който е трябвало да чака няколко столетия, скрит в тайници, за да бъде отпечатан изцяло. Първите откъси от него се появяват посмъртно и са разпространени през 1735 г. По-късно, през 1762 г. (годината, в която Паусий е написал своята „История славянобългарска“) Волтер издава нелегално страници от „Завещанието“ и отново през 1768 г., като съкращава „предпазливо“ най-силните му атеис-

тични и революционни моменти и параграфи. Приблизително по същия начин, части от памфлета на Кюрето се появяват през 1772 г. благодарение на енциклопедиста Холбах. Пълното му издание е публикувано за пръв път в Амстердам през 1864 г. (когато е създаден Първия Интернационал). А в родната му Франция първото издание на „Завещанието“ е трябвало да чака два века и половина! (То излиза едва през 1969 г. след майските събития в Париж от 1968 година.)

Нашият революционен мислител и памфлетист въстава срещу несправедливия и деспотичен социален ред на Луи XIV – „краля Слънце“ („Държавата – това съм аз!“) и на Луи XV („След нас и потоп!“), срещу обществото на богати и бедни. Той разглежда собствеността като основа на неравенството, а властта и религията като негови създатели и безскрупулни защитници. Меслие отрича християнския морал, защото осветява и оправдава този „ред“ и насърчава робско смирение и покорство у „нисшите духом“. Като алтернатива той проектира създаването на една социална система, основана върху общ-

ността на имуществата и премахването на йерархията, като апелира към въстание и убийство на краля, паразитите-аристократи и шарлатаните на висшето духовенство. Заедно с това, Кюрето разработва и материалистическата теория на познанието.

За интересуващите се от живота и идейното му наследство можем да посочим оскъдна библиография на френски: 1) Доманже, „Кюрето Жан Меслие“, 1964 г., Издателство Жюар; 2) Коно, „Кюрето Жан Меслие“, 1966 г. в № 232 на „Тетради на рационалистите“; 3) „Изследвания върху Кюрето Жан Меслие“ по време на Международния колоквиум в Екс-ан-Прованс през 1966 г. (библиотека Клавррой); 4) Л. Верона, „Жан Меслие – свещеник, атеист и социал-революционер“, 1975 г., Издателство Низет.

Българският читател може да намери кратки сведения за Меслие в издадената наскоро „История на анархизма“ от Жан Препозие (Издателство Рива, 2009). Без да е образец на обективност, тя съдържа известна информация и на моменти интересни интерпретации на събития и личности от историята на нашето дви-

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗРОДИ 2009

Гласувайте за... изборите!

Съвременна народна мъдрост гласи: „Ако ти пречат дупките на пътя, почакай до следващите избори!“ Не се иска научна мисъл, за да забележиш, че пътищата се пооправят, като му дойде времето избирателите да уважат някой от управляващите с вота си. Този феномен не е изолирано явление, а проява на природния закон, че мечката играе според тоягата, но и според моркова.

Дори в затъмнения ямболски край се усеща, когато изборите дойдат. Тамошните „лидери“ се надпреварват да натрупат точки, уж пред избирателите, но най-вече пред партийните началници в София.

На избори замира още когато загриженият кмет на града (наместник на Бате Бойко) се сети, че прословутият „20-ти блок“ (на ЖК „Бенковски“) не става за живеене. И написа едно „писмо до институциите“. Това безспорно беше една социална инициатива, която предизвика симпатии у жителите на блока и техните братовчеди от т. нар. „циганска махала“, жалващи се, че условията в блока са непоносими. Едва ли обаче инициативата предизвика симпатии сред

останалите жители на града, които сочат „20-ти блок“ като пример в какво се превръща „незаслуженото жилище дадено безвъзмездно на мързеливи цигани“.

Кой прав и кой крив няма значение – важното в случая е, че кметът си създаде образ на загрижен пастир сред онази част от жителите на града, които са готови да тръгнат след пастира си след като мушнат няколко кебачета. Резултатът си пролича скоро след това, когато част от общинската администрация се надигна да обвинява кмета в далавери. Няколко месеца преди изборите изведнъж общинарите от опозицията се сетиха, че миналогодишните харчове били неизгодни за общината, но изгодни за кмета и трябвало сега да се прави кампания срещу него. Само че на планираното публично подобие на съдебен процес, вместо недоволни граждани, се събраха подстрой гласовити привърженици на кмета, в голямата си част свързани с прословутия съспан блок, за чиито жители кметът благоволит да прояви загриженост. Фарсът бе допълнен от това, че в качеството си на главен

обвинител се яви стар „социалистически“ кадър, който не паднаше по-долу от кмета по усвоени общински разходи от времето, когато управляваше в общината. Другият уж поддръжник на обвинението, лидерът на Атака, се вписа в ролята на „конструктивна опозиция“, явно защото не се знае дали Волен няма да кандука на поддържаща роля в новия политически трилър на майстора на Бойните изкуства, след като стана ясно, че независимостта на Атака ѝ гарантира публича само в късометражния жанр. Така от заплануван публичен съд, мероприятието се превърна в предизборна реклама на ГЕРБ.

Но да се върнем на дупките – и на тия по пътя, и на тия в здравеопазването, в образованието, в семейните бюджети и в природата. Управляващите не ги кърпят – пак си ги кърпим ние, те само ни подхвърлят за целта по някой лев от хазната, която пак ние сме им напълнили. А те се бият в гърдите с това, все едно са ги изкарвали с чукане на камъни, ама и това върши работа, защото у нас гласуват вече само онези, които винаги ще

Въпросният блок

си намират причина да гласуват за любимата им партия, ако ще не най-бедната страна в Европа, ами и в екваториална Африка да станем.

За хората, които не мразят най-много да мислят обаче отдавна е ясно едно – не може хем да казваш, че има народовластие, хем да наричаш политиците „управляващи“. Ако беше народовластие, те щяха да са „управляваните“, а ние – „управляващите“. Само че ние продължаваме да ги наричаме „управляващи“ не защото сме объркали думите, а защото си е баш така и продължаваме да живеем в тъжната карикатура, в която магаретата яхат хората и ще продължават да ги яхат, докато хората пасат трева и това тревопасно поведе-

ние личи баш на тъй наречените избори.

И ако трябва – а трябва – сериозно да поговорим за това как може да се живее и да се живее все по-добре, първо трябва да махнем магаретата от гърбовете си, че така приказката не върви – само пъшкането.

Анархистите не предлагаме „алтернатива“ на изборната демокрация, както лекарите не предлагат „алтернатива“ на синята пълка, червения вятър, жълтата гостенка, свинския грип и магарешката кашлица. За някои още може да не сме открили лекарството, но поне знаем откъде иде заразата – от заразените хора. Затова и не се мешаме с тях, докато развяват предизборните си възпаления. •

Златко

Платформата на ФАБ и кюрето Меслие

жене. За съжаление, нейните български преводачи и „научни“ редактори, които са искали да бъдат по-големи католици от папата, не са могли да избягнат демонстрацията на ненавистта си към анархистите, наричайки ги либертинци (т. е. хора с разпуснати нрави, вместо „либертери“ или бойци на свободата, както се наричат нашите френски другари), бандити, крадци, убийци и т. н. – съвсем в стила на своя духовен баща Бай Ганю и неговата компания. За Жан Меслие в своя превод те казват: „Една чудновата персона (а не забележителна личност) от началото на века на Просвещението може да се нареде сред истинските предвестници на анархизма.“ Нашите „интелектуални“ подлоги на силните на гения са скандализирани от „вулгарния език“ на неговия ръкопис, описващ механизма на светската и религиозна власт, „които се разбират помежду си като две пари в кесия. Религията поддържа и най-отвратителното политическо господство, а последното защитава религията, колкото и глупава и несъстоятелна да е тя“. Изпълнени с благородно възмущение, те цитират лъхачите на класова

омраза слова на „това духовно лице“: **„Властелините на света и всички аристократи трябва да бъдат обесени с червата на владиците“** (какъв ужас!).

Векове по-късно тези мисли на кюрето Жан Меслие се появяват върху стените на Париж по време на майските събития през 1968 г. Участниците в тях също смятат като своя предтеча, че такава трябва да бъде съдбата на политическата каста (от шефове, „народни или божи избраници“ и виши бюрократи), на капиталистите, на богатите безделници и паразити, на висшето духовенство и на проституиращите жрици и жреци на „свободното слово“ в превърнатите в публичен дом медии. За да се освободи народът от грабежите, смазващи и задушавачи го „елити и лидери“.

В своя памфлет „Завещание“ Жан Меслие се провиква: „Къде са тези безстрашни тираноубийци, каквито имаше през миналите векове? Къде са Брут и Касий? Къде са гръзките убийци на Калигула и толкова други подобни чудовища? Къде са Жаклемановците и Раваяковците на днешна Франция? Защо не живеят все още през нашия век, за да сразят всич-

ки тези отблъскващи изверги и врагове на човешкия род и освободят всички народи от тираничната им власт!?“

Гневът на Кюрето изричва срещу присвояването на земните богатства и произведените с общ труд блага от господарите-експлоататори и проповядва свободния комунизъм. Той апелира към народа: „Собствено то ви спасение е във вашите ръце. То зависи единствено от вас, но за да сте свободни, трябва да се научите да се разбирате помежду си и да се организирате. Така че, ако искате да сте свободни, народи, обединявайте се! Започнете първо тайно да споделяте мислите и желанията си! Разпространявайте повсеместно и най-старателно писания като настоящето, които помагат на всички да разберат низките подбуди и суетата на славолюбивите властолюбци, религиозните заблуди и предразсъдъците и които разобличават ненавистното тиранично управление на кралете, князете и останалите богопомазани по земята!“

Меслие зове работниците на стачка за събаряне на властта и отнемане на богатствата на властници-

те, „правоимащите“ и техните слуги.

В своите „Изповеди на един революционер“ Прудон пише за своя предтеча: „Не е банален глупав кюрето, който се е осмелил да прокламира идеята: **„С червата на последния чернокапец да стегнем шията на последния властодържец!“**

Освен кръглите годишници от рождението и смъртта на „скандалния католически свещеник“ и 220-годишнината от Великата френска революция, повод за това възпоминание е и обмислянето на мисли, които имаме по време на витопската ни сбирка през юни тази година. На манипулациите, дезинформациите, клеветите, лъжите и помиите с които така наречената „Четвърта власт“ залива и оглулява ежедневно публиката, можем да се противостоем само ако обърнем най-сериозно внимание на качеството на нашата просветителска и апостолска дейност. Нашата пропаганда и агитация трябва да бъде лаконична, експресивна, забиваща се в съзнанието на всеки, към когото я адресираме. Заедно с това, тя трябва да ни разграничава рязко от всички търговци на политически идеи, които търсят

лековерни мющерии за стоката си, особено в дните на предизборни кампании. Само тогава ще можем да приковем вниманието на бедните и „нисши“ класи към това, което им казваме, а след това и да ги организираме за Социалната революция, която единствена ще ги отведе в царството на **свободата, равенството и братството**. Пример за такива, прорязващи като светкавици помътеното им класово съзнание лозунги е и перифразираната мисъл на нашето кюрето, която сме поставили под неговия графичен портрет, чийто оригинал се намира в Националната библиотека в Париж.

Същевременно тя, заедно с лика му, е нашият „предизборен плакат“. Нали властта и нейният „независим съг“ искаха да ни забранят на 27 май тази година, понеже не сме участвали в техните циркови представления. Ето че сега удовлетворяваме и това изискване на Закона за политическите партии.

ГРАЖДАНИ НА БЪЛГАРИЯ, ГЛАСУВАЙТЕ ЗА ПРОГРАМАТА НА КЮРЕТО ЖАН МЕСЛИЕ! •

*Застъпник
за кандидата на ФАБ
Георги Константинов*

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

Реформа или революция

» » » продължава от страница 1

Налице е и дежурният ретрограден шпалир, който непоколебимо мъкне овехтялата галерия от полупрофили и бради на Маркс, Енгелс, Ленин и Сталин.

Прави впечатление, че зелените липсват. Очевидно в очите на критичните граждани те принадлежат към сбирщината на парламентарната върхушка. А тъй като и левите са слабо представени, би могло да се говори за нова извънпарламентарна опозиция. С оглед на многото развели се червени знамена, на които буквите К, М и Л в различна последователност доминират, трудно би било да не се сетим за „Животът на Браян“ на Монти Пайтън, за безсмъртните думи на великия председател на Народния фронт на Палестина: „Единствените, които мразим повече от римляните, са тези от другия Народен фронт на Палестина“. Многото групички стоят една до друга и се правят, че не се забелязват. Идеята за широк народен фронт отново и отново се издига от организаторите – по-късно следобед посивял китарист усърдно пред-

ставя един от класиците пред народния фронт – но единността на несъвместимото от край време е опасна илюзия и мнозина повярвали в нея са били наказани от сталиновите палачи със смърт. Колко малко е общото между участниците проличава в лозунга на демонстрацията: „Няма да платим за вашата криза!“ Това или е въздух под налягане, или радикален призив за гражданско неподчинение. Но нито един от ораторите и нито един от плакатите не призовава към данъчен бойкот, към изземане на имуществото на всички финансови спекуланти от страна на гражданите, към блокада на немската федерална банка. Докато скандира „Няма да платим за вашата криза!“, всеки един от двайсетте хиляди демонстранти си плаща, защото частните инвестиции, пенсиите, осигуровките, спестяванията всеки момент губят стойността си. Как в такъв случай да се спре това парично кръвопускане? Обяснението на организаторите приключва с призива: „Натискът за непрекъснат икономически растеж, конкуренция и печалба се противо-

поставя на организирането на икономиката към социални и екологични цели. Нуждаем се от алтернативи на капитализма – няма да остане така, както е в момента“. Компромисът ясно прозира зад тази фраза. Немошен е гласецът на резолюцията, която приключва с думите: „няма да остане така, както е в момента“. Разбира се, керванът си върви. Барикадите от 1848, 1918 и 1968 ще потреперят.

Републиканската традиция на протест и непокорство отново е омаскарена от сивото ежедневие на демонстрациите във Франкфурт. „Jump you fuckers“ (Скачайте, мръсници!) е написал млад мъж на сив картон. Това са викали анархистите през 1929 г. пред банките на Уолстрийт и бурно са ръкопляскали, когато банкерите (навремето водени по-скоро от срам и унижение, за разлика от днес) са се струпвали по прозорците. Историята ми я разказа Джин Т. – един от онези демонстранти, които носят ранца със спомени и сравняват съвременността с миналото. Джин бил симпатизант на самонастаняващите се, свободен дух, кой-

то както мнозина други радикално свободомислещи хора, не вижда повод да „приземява“ идеалите от своята младост. Да ходиш с него из Франкфурт означава да изучиш топографията на протеста. Скоро след като шествието потегли, тръгваме покрай „блока“ – навремето това са били четири триетажни къщи, собственост на Игнац Бубис, при чието разчистване през 1974 г. се стига до голям уличен бой с полицията. Днес този ъгъл принадлежи на банката КФВ. Малко по-нататък виждаме балкона, от който Александър Клуге снима кадри за „Германия през есента“. Няколко крачки по-нататък се намира Институтът за социологически изследвания, в който се е намирала „франкфуртската школа“ на Адорно и Хоркхаймер. Речите от сцените и камиионите се вливат в това осветяване на пейзажа, напомнят женски глас и прочутата къща с номер 93 от ноемврийската революция през 1918-1919. И докато се скандира „Държавата е предател, да живее синдикатът“, се появява сграда, в която се е намирал автосервизът на Йоахим Клайн, кой-

то през 1975 г. напада конференция на ОПЕК, а иначе поправял стари таратайки. Още звучи един саркастичен глас („пътувай, яж наденички, прибирай се вкъщи и си мисли, че си направил нещо“), докато летят тортите от кафене Лаумер, тогава през 1969 г., когато дългокос мъж бил уволнен и замярял Комуна 1 – Фриц Тойфел (идеологът на „забавната революция“ от 1969 г. – бел. ред.) във фрак на верандата с парчета торта.

Зиги Б., едно поколение помлад от Джин, също е преживял своята демо-социализация на този асфалт. Бил шлосер, подтикнало го убийството на Бено Онезорг (студент, убит от цивилен полицай в Западен Берлин по време на демонстрация през 1967 г. – бел. ред.) на улицата. „Беше втори юни и бяхме възбудени, гневни, агресивни, съвсем различни от днес. Противниците ни бяха не банките, а вестник Билд. Малко след това имаше голяма демонстрация против Виетнамската война, издигнахме знамената на Виетконг на покрива на една сграда. Тогава дойдоха цивилните ченгета и

» » » продължава на страница 4

Дневният ред на безвластниците

» » продължава от миналия брой

Няма никакъв потенциал за революционна промяна, защото няма идеология, която да претендира да бъде революционна и да се радва на популярност. Малкото народни движения – екологични, марксистки и анархистки – са практически маргинализирани. Политическите борби са превърнати в шоу за публиката от „консуматори“ (защото по-осъзнавателно трудно могат да бъдат убедени да отидат до урните). Които няма пари за блестящото шоу, не намират място в парламента.

Безвластническото движение не прави изключение от горните тенденции. Но тук е мястото да отбележим, че свободата като ценност сякаш се изпълни със смисъл в годините след болшевиизма. Днес хората считат правото за свободно изразяване за дотолкова естествено, че не се замислят, че то трябва да бъде защитавано. В това отношение анархизмът е крачка пред останалите идеологии, защото основата на ценностната му система практически не се подлага на съмнение. Но от друга страна много малко са хора-

та, които са готови да поддържат тези ценности с действия. Самото понятие анархия и анархизъм също е подменено и отпаднало е загубило буквалния си смисъл в разпространената реч. Анархизмът за повечето хора се асоциира с разрушителното начало в човешката природа, което, разбира се, рядко може да бъде причина хората да се заинтересуват от безвластническите идеи. Колкото и малко да са, на анархистите у нас не им липсва ентузиазъм. Едва ли има друга политическа организация у нас, чиито членове, взети поотделно, били те на заплата или не, да вършат толкова работа.

Като изключим поддържането на няколко медийни проекта, дейността на безвластниците в последните години се развива основно в две направления. Едното е легитимизирането на българското безвластие в исторически план. Историята на безвластието в България е богата и същевременно напълно непозната на населението към този момент. Безспорно запознаването на хората с нея е от първостепенна важност за възприемането на безвластническото учение като съ-

зидателна сила в обществото. Но за съжаление аз не виждам големи перспективи в тази насока. Държавата вече е окупирали историята и доколкото тя се преподава в училищата, в съзнанието на хората тя отразява възжеланията на управляващите. Едва ли на този етап безвластниците в България имат сили да се преборят в пропагандната машина на държавата в собствена игра и да представят успешно пред населението безвластническото движение като положителен фактор в политическата история на страната. В играта „който контролира миналото, контролира бъдещето“ ние не можем да спечелим. Не искаме контрол – искаме истината да излезе наяве, но приказките за миналото сами по себе си не могат да променят настоящето.

Другият основен акцент в дейността на безвластниците в България е поставен върху уличните акции – разхвърляне и разлепяне на листовки, раздаване на вестници, организиране на протести. Основната цел на тези действия е намиране на нови симпатизанти и натрупване на опит сред вече активните участници в движени-

ето. Едната от причините за насочването на усилията в тази насока е слабостта на теоретичните основи на анархизма и липсата на подготвени хора за друг вид акции. За съжаление резултатът от тези опити не е задоволителен – няма опашки от желаещи да се свържат с нас, въпреки многобройните усилия хвърлени в тази насока.

Може би най-голям е ефектът от медийните проекти, поддържани от анархистите. Печатните издания срещат трудности с разпространението сред хората – от една страна поради липсата на интерес към подобен род информация, а от друга – поради слабостта на движението откъм хора и средства. Но интернет се оказва удобна среда за популяризиране на безвластническите идеи. Огромната част от младежите у нас ползват интернет и при наличие на интерес, идеите на анархизма лесно достигат до тях. Към момента основните принципи на безвластието, част от историята на движението, отразяването на акциите на анархистите са лесно достъпни. Хора се запознават с нашата дейност, без да

се опасяват от ангажиране с „компрометиран“ термин като анархизъм. За съжаление нямаме достатъчно силна организация, за да включим тези хора в нея.

Изглежда, че освен обективните причини за слабостта на безвластническото движение у нас, в наш уцърб работи и грешната посока, в която безвластниците насочват усилията си. Негостатъците и грешките, които съпътстват нашата дейност, са многобройни и трябва да бъдат подложени на сериозен анализ и отстранени.

Като правило акциите ни нямат конкретна целева група. Обикновено търсим да достигнем до цялото население на страната, така наречения „средностатистически български гражданин“, който, както отбелязахме по-горе, по правило не проявява интерес към дейността не само на нашата организация, но и на политическите партии въобще. Получава се така, че прекият резултат от акциите се свежда до съмнителния ефект от кратки отразявания в медиите.

Основната причина да се ориентираме към „масовия

» » продължава на страница 5

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

Реформа или революция

» » продължава от страница 3

свалиха един от нас на земята, а друг падна така лошо от покрива, че остана завинаги инвалид. Побеснях, отидох в парка, намерих камъни и за първи път ги хвърлих“. В този ден няма опасност от таква възпламеняване на емоциите. Напротив, по-скоро имаш чувството, че на демонстриращите немци е даден валериан. Малко жива музика, малко скандиране на лозунги – да не говорим, че някога лозунгите бяха по-добри, и музиката към филма – също. Иначе Джин и Зиги нямаше непрекъснато да изравят стари мъдрости и песни: „Унищожавай онова, което те унищожаваш“, или „Без дъх“, „Историята се създава“. „Липсва дори очевидното“, казва Джин: „Кой плаща това, кой има толкова много пари?“ и показва Републиканския клуб и Клуб Волтер. Наистина малко гадаистична отвара нямаше да е зле. Докато демонстрантите необезпокоявано преминават покрай барикадираната борса, двамата мъже си спомнят за равностметката на спанение Пфластерщранд. „По-важното беше колко стък-

ла са счупени на последната демонстрация, а не броят на демонстрантите“. Затова улицата за плюскане на Франкфурт, луксозната Готештрассе беше плътна отцепена от полицията. Луксът трябва да бъде защитен.

По-рано Рьомерберг беше в състояние да поеме големи маси хора. Когато реставрираните исторически сгради още липсваха, голямото хълм побираше десетки хиляди. Междувременно кръглият площад с тесните улички към него е заприличал на надут пъстър балон. Не могат да се видят ораторите, защото някои от активистите са се наредили плътно един до друг и са издали големи си знамена точно пред сцената. Гласовете им все пак се чуват и човек би се усъмнил или в недостатъчен кураж, или в противоречивост.

Водещ немски вестник формулира подходящо заглавие за преобладаващото настроение: „Профсъюзи: Медгорн трябва да отстъпи“ (председателят на националната германска железопътна компания Хартмут Медгорн подава оставка през март 2009 – бел. ред.). Така

беше на тази демонстрация: искаме нов икономически ред, искаме да променим отношенията, искаме социална революция, но преди това Медгорн да си ходи“. Или по думите на една организаторка: „Някои от вас питат дали трябва да подписваме писмото в подкрепа на Опел, или да спасим света? Ние ви предлагаме: попишете писмото и спасете света“. Междувременно Медгорн си отиде, какво правим сега? При такива думи едва ли има настроение. По краищата демонстрацията оредява, стари познати разговарят помежду си, някои хават от джонерите пред историческия музей.

Исканата от много хора национализация на банките едва буди въодушевление. Прекалено очевидно е, че това не е нито универсално лекарство, нито стъпка към истинския социализъм. Фактът, че водещи представители на старата финансова система като Алън Грийнспан подкрепят национализацията, кара критичните леви да разсъждават. В недалечно бъдеще една одържавена финансова система неизбежно ще доведе до познати проблеми: всев-

ластие на бюрократите, корупцията и бездействието. Независимо как е организирана една икономика, тя изисква управление на микро- и свободно структури, вместо централизирани, йерархизирани апарати. И извинявайте, но толкова ли е осъдително да се поучим от катастрофалните грешки на двайсети век?

Като лайтмотив звучи и голямото заглавие СОЛИДАРНОСТ, понякога свързано и с „международна“. Солидарността обаче може да бъде осъществена само с общи действия. Примерите за това са дефицитна стока. Никой от говорещите не посочва наскоро решеното готиране за експорт на млекопроизводството на Европейския съюз, което ще ограби стотици хиляди гребни животновъди, най-вече в Африка, за сметка на някои малко по-големи млекопроизводители. Един дълбоко недемократичен и аморален акт, който прави смешни думите на президента Кьолер да не забравяме Африка в кризата. Промяната на това решение би било международна солидарност.

Отделни гласове по периферията на официалното

мероприятие дискутират с нарастваща сила други въпроси. Дали тази криза ще помогне на прогресивните сили? „От една страна – казва Зиги Б. – обедняването често служи като катализатор за революциите, от друга страна държавният апарат не спи, работи превантивно, за да има отведен удар. И в такъв случай положението може да стане по-зле“. Много можело да се чете за гнева на хората, казва жена в еко-униформа, ама къде се е дянал този гняв? Няма размирици пред Комерцбанк или Дойче банк. Няма акции срещу директори и министри. „Преди да говорим за алтернативи – го пълва трети – трябва да има съпротива. Виж хората – латаргични, егоистични, затъпели пред телевизорите. На демонстрация за нашето бъдеще идват много по-малко, отколкото обикновено ходят на Валдщадг-он (градският стадион във Франкфурт на Майн, вече се нарича Комерцбанк Арена – бел. ред.). Имаме нужда от съпротива, масова съпротива, тогава можем да продължим да говорим“.

» » продължава на страница 5

Дневният ред на безвластниците

» » » продължава от страница 4

зрител“ е инерцията, която ни в привнесена от традиционните политически структури – партии и различни видове „граждански“ организации. Добре е ясно да си дадем сметка, че нашата сила на този етап не е масовостта. Най-голямата ни сила е твърдата увереност, че принципите, за които стоим, са полезни и нужни на хората. Обаче трудно ще им обясним това с протести на улицата и чествания на празници. Това са инструменти на партиите, които искат от хората да си дадат веднъж гласа за тях и после четири години да им осигуряват оправдание за това. Не бива те да ни служат за пример. Ние искаме не просто да ни „гласуват доверие“. Искаме хората да намерят доверие в себе си и да вземат живота си в собствените си ръце. Няма да им помогнем като участници в политическото шоу. Няма да стигнем до успех по лесния път – като копираме действията на различните борци за власт и като се занимаваме с проблемите, които те се опитват да поставят на дневен

ред. За да бъдем носители на нов мироглед, имаме нужда от свои средства, свои методи за убеждаване и активизиране на хората, своя методология и терминология, свой език дори. Добре е да осъзнаваме, че властта вече отдавна копира изцяло „наши“ методи от по-близкото и по-далечно минало – митинги, събрания, улична агитация, протести, пропагандатори и агитатори с лични контакти – за своите цели. Докато в съзнание на хората методите се свързват с целите, а това изглежда е така и ще продължи да бъде така, ние сериозно трябва да преценим дали не постигаме обратен ефект, като продължаваме по „старому“.

Всичко това не става само с приказки и ентусиазъм. В България няма сериозна безвластническа организация с потенциал да служи за основа на едно безвластническо движение, което излиза извън рамките на партийността. Успешното провеждане на акции досега се дължи повече на ентусиазма на хората, отколкото на самодисциплина и организационен опит. Във ФАБ решенията се вземат

бавно, често без достатъчно обсъждане и информираност, силите на организацията не се преценяват добре, дори сред най-активните участници липсва ясна представа за целите, акциите и средствата на организацията. В това състояние не само че не можем да се ангажираме успешно с по-дългосрочни проекти, но и ще останем една от многото стихийни организации, които съществуват и се развиват не според вътрешно осъзнатата необходимост, а според мимолетната външнополитическа ситуация. Ако имаме амбиции да бъдем активна страна във взаимоотношенията си с обществото, имаме нужда да построим организация от хора, които умеят заедно да достигат до решения и да ги изпълняват.

Въпросът за функционирането на безвластническите обществени структури не е решен, още повече в съвременен контекст, но аз мисля, че малко повече формализиране на обсъжданията ще има положителен ефект върху организацията. На първо време се нуждаем от процедура за вземане на решения, която да позволява

постигане на консенсус по принципни въпроси и разпределяне на задачите рационално, според възможностите и желанието на участниците. За това ще са нужни продължителни обсъждания по основните въпроси на безвластието и евентуално упълномощаване на делегати и поемане на лична отговорност в определени аспекти на дейността на Федерацията. Веднъж почувствали се готови да вземаме решения с консенсус и придобили опит в организационно отношение, можем да натоварим някои другари с изработването на неофициален устав на организацията, който да описва начина ѝ на функциониране и действие. От усъвършенстването и дисциплината по спазването на този устав ще зависи бъдещата дейност на Федерацията.

При наличието на работеща организация, която умеє да изяснява своите позиции по начин приемлив за всички нейни участници в нея, ще можем да пристъпим към приемането на ясна представа за обзримото бъдеще, която да стои като крайна цел на организацията. Разбира се, тази пред-

става ще бъде анархокомунистическа, но тя трябва да бъде съобразена с днешните реалности. Нивото на технологиите се е променило много за последното столетие, а в последните десетилетия бяхме свидетели на забележителен напредък в комуникационно отношение – тези процеси могат да улеснят значително едно федеративно безвластническо общество.

След изграждането на представа за свободното общество, трябва да очертаем пътя си към него. Има основни височини, които трябва да изкачим – те ще очертаят нашата дългосрочна програма. Краткосрочната програма ще сочи пътя до първия връх. Превозното средство, с което ще се движим, ще бъдат нашите средства за пропаганда и реализиране на безвластническите идеи. Всички тези неща ще подлежат на постоянни разисквания и преосмисляне. Ще бъдат не трамвайни релси, а автомобилен волан. Може би един ден ще бъдат много по-различни, от тези, които ще набележим утре. Но без тях няма да стигнем доникъде. •

Златко

ИЛИЯ ТРОЯНОВ

Реформа или революция

» » » продължава от страница 4

Действително е изненадващо, че най-голямата криза от паметта насам не предизвика почти никакви сериозно нарастващи протестни акции. На какво се дължи това? Не вярваме ли вече на другите, на групата, на обединението. Така индивидуално и атомизирано ли живеем? Не вярваме ли вече в бъдещето на нашето общество, на Европа, на света? Или трябва само да търпим? В крайна сметка само няколко години след срива на борсата в Ню Йорк през 1929 г. избухват големи протести и въстания. И тогава хората чакаха търпеливо няколко години, осланиха се на действията на тяхното правителство, но след това ограбиха магазини и биеха полицаите, които изхвърляха обеднели семейства от жилищата им. Може би икономическото положение трябва още повече да се влоши, докато се стигне до гражданско непокорение. Или всички ние сме постмодерни его-чудовища, всеки с фейсбука си и персоналния си плейлист в ухото. Истинското въодушевление дойде едва когато заго-

вори Оскар Лафонтен. Автономните очевидно се бяха подготвили, наизвадиха суровите си яйца и ги захвърлиха към оратора, чиито бодигардове отбиваха яйцата със стъклени щитове, сякаш играеха крикет в свободния си следобед. Думите на Оскар се губеха сред скандиращите, облечени в черно, които подскачаха, подвикваха и свиркаха, и пееха като рап: „Без бог, без държава, без родина“. Една част от хората се присъедини, другата се възмути. Когато една организаторка напомни, че човек трябва да насочи яда си към отговорните, ѝ отвърнаха: „Той е един от тях“. За няколко мига стана осезаемо чувството на възбуда и мобилизация, действително искрица политическа амбиция, защото мълкването на Лафонтен би помогнало толкова, колкото и оставката на Медорн.

Освен това самите автономни и анархисти изглеждат заразени от оеснафяването на обществото, както по-рано този ден се оказа. От своя камион те първо заплашиха полицаята, че трябвало да спазва дистанция, а няколко минути по-късно оповестиха, че поли-

Ако анархистите и полицаите се споразумяват по административната процедура, има нещо гнило в държавата.

цията се била отдръпнала малко. Когато анархистите и полицаите се споразумяват по административната процедура, ясно е, че има нещо гнило в държавата.

„Все се питам“, казва Зиги Б. на раздяла, по образование учител и издател, цял живот убеден марксист, „каво ли би означавало да спечелим? Мисля, че това би било окончателното изземване на властта на капиталистическия елит и олигарсите. Но струва ми се, че едва ли ще се случи в обозримо бъдеще“.

Мислещият демонстрант ще си тръгне към къщи изпълнен с подобно съмнение и неизяснени въ-

проси. Как би се оставила една империалистическа, брутална, изпозваческа и потисническа система да бъде сменена с подписки и плакати? Как би могъл човек да мисли утопично и същевременно да действа реалистично, ако проблемът е в това, че названият протестник (капиталистическият и политически елит) задава рамките за това кое е реалистично? Трябва ли да развиваме отделни идейни концепции или да се доверим на повсеместното подбръняване на съществуващите структури? Нуждаем ли се от готов модел или да се доверим на learning-by-doing (учене с правене)? Старият въпрос: **революция или реформа?**

Видният социолог Имануел Валерщайн очерта наскоро в една статия за списание „Нейшън“ върху структурната криза на капитализма следните алтернативи: „Ако левите скоро не създадат план, капитализмът като световна система ще бъде заместен от нещо по-лошо, вероятно много по-лошо от системата, в която живеем от пет века. Достигнахме момент, в който нито далновидните капита-

листи, нито техните противници искат да запазят системата. Това е битка между гуха от Давос (нова система, която не е капиталистическа, но която е йерархична, експлоататорска и поляризирана) и гуха от Порто Alegre (нова система, която е относително демократична и насочена към социална равнопоставеност). Тук няма по-малко зло. То е или едното, или другото. Нашата победа със все не е сигурна. Но е възможна“.

Всеки, който вярва в мъдростта на тези редове, трябва да пожелае в Германия една по-ясна, по-смела, по-многобройна опозиция. Необходимите стратегически и програмни дебати за бъдещето на нашето общество и икономика могат да се разгърнат само ако едновременно се повиши „глобалната температура на улицата“ (Майк Дейвис). Масовата съпротива може да създаде свободни пространства, в които промяната първо да бъде обмислена и после приложена. Иначе ще завещаем на бъдещите поколения не само един разрушен свят, но и куп неизплачени дългове. •

Превод: Мариола Зялкова

НОВИНИ

контрол на Института за образование и информация. Според официално изявление университетски студенти в близост до скуота, многократно са подавали оплаквания заради шума и хигиената, което приключило с подписка против скуота. По време на изселването близо 2000 души протестират в подкрепа на скуота, сред тях и студенти. След леки сблъсъци между хората, подкрепящи скуота, и жандармеристите двама души са арестувани.

Полицията влезе и разрушава къщата отвътре, изхвърля личните вещи, разбива всички прозорци, пръска газ в лицата на хората. Все пак двама души успяват да се барикадират и стоят с часове на покрива, а полицията през това време разбива целия покрив. Хората отказват да слязат дори докато полицията ги дърпа и бута. Последните двама души остават до 21 часа на покрива. Слизат чак след като получават официално изявление от политиките, че няма да се забждат дела срещу скуотърите и че ще намерят алтернативна къща като компенсация за Милага.

Окупаторите от Милага споменават, че не очакват от политиките да си спазват обещанието и да им дадат нови автономни пространства. В момента има международен призив за солидарност. Първите демонстрации в Прага вече започнаха. •

Сталинизмът е фашизъм – Европа се сети след 70 години

Парламентарната асамблея (ПА) на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) прие резолюция, с която се слага знак на равенство между ролите на нацистка Германия и на Съветския съюз за избухването на Втората световна война, съобщиха Асошиейтед прес, цитирана от БТА.

Приетата резолюция призовава страните членки да обявят 23 август за ден за почитане на паметта на жертвите на сталинизма и нацизма. На тази дата през 1939 г. двете държави подписаха пакт за ненападение, с което си поделиха Европа, напомним от АП. •

ЮБИЛЕЙ НА ГРЪЦКИЯ БЕЗВЛАСТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК „ВАВИЛОНИЯ“

Вавилония-фест в Атина

В Атина 4-тият балкански фестивал на анархистката книга беше част от по-големия V-fest, посветен на годишнината на вестник „Вавилония“, и беше обявен като „Антиавторитарен фестивал“. Събитието беше много мащабно – основната част беше дискусии и презентации, като по-голямата част от гостите бяха от колектива на Z magazine (американското антиавторитарно и антиглобалистско списание), които си сътрудничат с екипа на „Вавилония“. Сред тях бяха такива известни имена като автора на идеята за „Икономика на участието“ Майкъл Албърт, италианският ветеран-автономист Бифо, сръбския анархистки историк и активист Андрей Грубачич, английския анархист и антифашист Мартин Лукс. Имаше и видеовръзка с Ноам Чомски, както и представяне на филма на Елен Шатален „Нестор Махно – един селянин от Украйна“, преведен на гръцки от наш другар от Солун. Вечерите бяха изпълнени с много концерти и партита, на които свириха повече или по-малко известни гръцки групи в различни направления, като естествено протестната музика беше ос-

новен компонент. Голямата рок-сцена беше с размерите на истински музикален фестивал (целият фестивал се провежда на територията на Факултета по изкуства, който се намира в един от кварталите на Атина и преди да стане учебно заведение, е бил фабрика). Паралелно си вървеше и панаирът на анархистките книги и издания – имаше агски много гръцка литература, а българската се радваше на огромен интерес въпреки езиковата бариера – един гръцки издател дори взе голямо количество издания на ФАБ с обещанието, че ще намери преводач от български. Стоотици хора – млади и стари – посетиха фестивала за трите дни и вечери, което се отчита като голям успех от организаторите от екипа на вестник „Вавилония“ и другарите от Антиавторитарно движение.

Снимки и видео от „Вавилония фест“ в Атина може да намерите на babyloniafest.blogspot.com

За фестивала разговаряхме с един от неговите организатори – Спирос Цобарис от Антиавторитарно движение – Атина.

Как успяхте да направите толкова голямо съби-

тие и какви бяха главните цели на „Вавилония фест“?

Това е фестивал, организиран от вестник „Вавилония“, който е основан от Антиавторитарно движение – Гърция, и основната причина за създаването на вестника беше да предлага радикална теория и практика. В този ред на мисли решихме, че един антиавторитарен фестивал с такава ориентация ще бъде много важен за гръцкото общество, за да социализира всички безвластнически, автономни и анархистки идеи и да ги популяризира още повече. Втората причина да решим да го направим беше, че от една година имаме нещо като асоциация със Z magazine, което е американско радикално списание, и това е добра възможност да имаме добри връзки и комуникация с безвластническото движение в Съединените щати.

Това сигурно е струвало много усилия?

Това беше усилие, което започна преди няколко месеца. Много хора бяха ангажирани, имахме късмет, че фестивалът беше приет много добре от гръцките младежи, а и не само от младежите – всъщност много различни хора гойдеха и да, всъщност

се опитахме да направим събитието забавно, но в същото време и интересно, и политическо.

Как успяхте да съберете толкова много известни участници като Майкъл Албърт, Грубачич, Бифо, Мартин Лукс и други?

Мисля, че успяхме да докажем, че международното антиавторитарно движение е наистина сплотено – и американските ни гости определено се радваха да гойдат тук. Организирахме всичко за много кратко време, но все пак успяхме да осигурим евтини билети – разбира се, гостите ни са част от радикалното движение, така че не се нуждаят от някакъв специален лукс по време на своя престой в Гърция. Поехме някакъв икономически риск, но се оказа, че интересът на хората и солидарността, която всички почувствахме, покрива всички икономически, а също така и психически усилия. Всичко това изискваше огромна организация – повечето от нас работиха денонощно през последните десетина дни, преди и по време на събитието, но всичко това си струваше!

Още за фестивала на книгата – на страница 8. •

ИНТЕРВЮ

Федерация на хора, не на държави

Лукас Касиотис – преподавател по история в Аристотеловия университет в Солун

Интервюто е взето по време на дискусиите на фестивала на анархистката книга в Солун.

На това събиране основната тема е национализмът. Как вие като историк виждате развитието на антинационалистическите кампании, които се опитват да сложат край на национализма, особено в такъв регион, какъвто са Балканите?

Според мен национализмът идва и си отива съобразно нуждите на властващите. Така че дори на места като Гърция, където доскоро си мислихме, че сме приключили с национализма, той отново се възбужда – например в случая с македонския въпрос за името. Очевидно е, че не сме приключили с национализма, но мисля, че през 21 век се придвижваме към един доста по мултикултурен модел. В света навлизат много повече комуникация, много повече различни култури, така че днес имаме много повече възможности да се противопоставяме на национализма.

Не мислите ли обаче, че съвременните националисти все по-често се обединяват на основата не на идеята за националните държави (по този въпрос

те и не могат да бъдат обединени), а на основата на омразата към различните раси, към имигрантите, ромите, евреите и това е опасно?

Разбира се. Това е опасно и аз не пренебрегам опасността от крайнодесните расистки и/или неонацистички групи. Винаги трябва да бъдем нащрек не само по отношение на крайнодесното, но и по отношение на нарастващата власт на държавата и властта като цяло, които биха могли да използват крайнодесните точно така, както това се случи в миналото, за да смаже антикапиталистическите и антиавторитарни борби. Това е борба на която трябва да обръщаме винаги внимание.

Вярвате ли, че някога може да се случи нещо такова като Балканска федерация, идеите за които са били популярни в много от нашите страни в миналото? Самият вие споменахте в своето изказване и нашия поет Христо Ботев.

Аз не вярвам, че бихме могли да имаме Балканска федерация, построена върху останките от националните държави, не вярвам, че

можем да имаме федерация от национални държави, както беше в Югославия. Всичко това рухна, защото беше изградено въз основа на югославските националистически елити, това беше катастрофално, защото беше тоталитарна или полутоталитарна система, точно какъвто беше и така нареченият „реален социализъм“. Идеята за федерация на националните идентичности няма никога да заработи според мен. Тази идея е изглеждала реалистична в края на 19-ти и началото на 20-ти век, но историята показва, че такъв тип идеи не могат да работят. Не искам да давам прогнози, но в бъдеще бихме могли да имаме федерация, изградена от самите хора, при това хора от различен национален, културен, религиозен произход и идентичност, които биха могли в един или друг момент да общуват помежду си. Не можем да имаме федерация или конфедерация, изградена върху националната идентичност, поне така смятам аз.

Ако говорим за нашите две страни, можем ли да кажем, че така наречените национални проблеми между България и Гърция

не са така остри, както в миналото?

Да, разбира се, не са. България и Гърция са били врагове в миналото, но в далечното минало. От 70-те години нататък, дори държавите, дори властите в нашите две страни решиха, че предпочитат сътрудничеството пред конфронтацията. В контекста на ЕС не мисля, че Гърция и България имат сериозни проблеми.

Като преподавател в университета какъв тип студенти срещате по-често – националисти или антинационалисти?

Срещам и двата типа. Ясно е, че малко крайни националисти са способни да изразят открито своите позиции в университета. Можем да видим обаче как класическите националистически стереотипи се възбуждат, а също и класическите антинационалистически стереотипи. Зависи от политическите виждания на студентите. Затова не мисля, че националистите са мнозинство, особено крайните, но и радикалните антинационалисти не са мнозинство. Повечето от хората нямат ясна позиция по тези въпроси, като в повечето общества. •

4-ТИ БАЛКАНСКИ ФЕСТИВАЛ НА АНАРХИСТКАТА КНИГА

Празник на анархисткия печат

Решението за провеждане на 4-тия фестивал на анархистката книга в Солун беше взето в София, на общото събрание по време на 3-тото издание на фестивала. Първите два бяха в Любляна и Загреб през 2003 и 2005 г.

И така, на 27-28 май в Солун се състоя първата част от поредното събиране на анархистки колективи, групи и активисти от Балканите.

За участие със свои издания и различни материали пристигнаха хора от Хърватия, Словения, Македония, България. Имаше и приятели от САЩ, Австралия, Холандия, Великобритания. От българска страна участваха активисти от Федерация на анархистите в България (ФАБ) и от автономна група „Анархосъпротива“. Събитието се провежда на открито – в централната част на Солун, на едно от най-оживените места – „Ротондата“, близо до площад „Камара“.

Фестивалът започна към 18 часа. В много приятна атмосфера, при интерес от страна на много минавачи, бяха представени множество издания. Имаше много нови, добре оформени издания – впечатление правеше, че много от книгите са на местни автори. Гръцките издателства са много и издаваната литература е многобройна, като почти няма автори без преводни издания на гръцки. „Антиавторитарно движение“ също имаше щанд, на който основно място заемаше вестник „Вавилония“.

От българска страна бяха представени почти всички издания на ФАБ. Въпреки че малко гръци владеят български, интересът беше голям и доста хора взеха книги дори само за да имат издания от България. Други, учили в България, се радваха, че ще могат да си припомнят езика.

Първи представи новата си книга гостът от Великобритания Мартин Лукс. Мартин е стар анархист, активен в антифашистките среди през 70-те и 80-те години, разказа много интересни неща около зараждането на антифашисткото движение и дори призна, че като млад е имал симпатии към националистически идеи, но по-късно е разбрал къде е коренът на злото.

След него говори вече 89-годишният Бай Сандо – Александър Наков, който пристигна специално за фестивала и представи второто издание на автобиографичната си книга „Досие на обект 1218“. Неговите спомени на оцелял от фашистите и болшевишките лагери предизвикаха истинско

стълпотворение на млади хора! Благодарност дължим и на преводача на гръцки, учил навремето в България, и владеещ много добре езика. Бай Сандо разказа истината за комунистическия режим и за погрома над анархисткото движение – добра поука за многобройните болшевишки групи в Гърция. След края на разговора много млади анархисти от Гърция дойдоха, за да се снимат с него или просто да го поздравят и дори искаха книгата с автограф. Бай Сандо завърши разказа си с думите: „Скоро ставам на 90 години – повечето от тях съм бил в анархисткото движение, което не смятам да напускам“ – това предизвика бурни овации!

Вечерта завърши с акустичен концерт на две много добри етнически групи. Имаше бар и скара на много ниски цени, което доведе и много деца и възрастни от квартала.

Основната тема на презентациите по време на феста беше „От Балканите на национализъм и експлоатация към Балканите на солидарност и борба“.

Вторият ден на фестивала започна с „малка“ – по думите на гръците – демонстрация срещу предлаганите поправки в закона, даващи повече права на полицията, и против зачестилото полицейско насилие срещу бежанци. Шествието започна към 19 часа от „Камара“. Участие взеха около 500 души, включително и участниците във фестивала. Отпред се движеха около 20 човека от малка троцкистка група. Демонстрацията премина през централната част на Солун, движението беше спряно. Бяха скандирани лозунги против полицейската държава, за солидарност и борба.

Хората приемаха шествието с интерес, но не и с изненада. Мнозина идваха, за да получат листовка, възрастни хора по улиците и терасите ръкопляскаха. Пред полицейския участък бяха строени части за борба с безредиците и въпреки мирното шествие, бяха в пълно снаряжение, с противогازи. Наоколо се движеха 5-6 души в черно, със спрейове, които изписваха лозунги и заличаваха предизборната пропаганда за предстоящите евроизбори. Полицията не се намеси.

Демонстрацията завърши пред „Министерството на Тракия и Македония“ – най-висшата институция в Солун. Бяха закачени транспаранти и беше задраскан написът на главния портал. Полицията беше строена в боен ред на разстояние или в близките пресечки. •

Александър Блок: Михаил Александрович Бакунин

Препечатването на това есе посвещаваме на 195-тата годишнина от раждането на най-големия от всички революционери на XIX век. Негов автор е Александър Блок – най-забележителният от символистите и футуристите – поети на руските революции, които разтърсиха света в началото на XX век. Писал го е в разгара на Първата от тях през 1905-1906 година, по случай 30-годишнината от смъртта на М. А. Бакунин, а е публикувано през месец февруари 1907 г. в № 4 на вестник „Перевал“ (Превал). Поетът Александър Александрович Блок умира на 40 годишна възраст от глад през 1921 г., ако не е бил убит заради свободомислието си, когато следващата от руските революции (1917-1921 г.) е спряна на полупът от болшевишката ленинско-троцкистка Термидор.

Александър Блок (1907 г.)

Изминаха тридесет години от смъртта на „апостола на анархията“ – Бакунин. Тридесет години, през които тълпи филистери и чиновници в черни редингове се стараеха да скрият от нашия взор онази клада, която той сам запаля със своя живот, за да изгори на нея. Кладата беше струпана от сурови цепеници, доплавали с пълноводните руски реки: трещели и плакали цепениците, а димът се вдигал до небесата, докато накрая избухна огнената стихия и чиновниците сами заплакаха, подскачайки и гърчейки се: нищо не можеше да ги сгрее, от тях бяха останали само кожа и кости, но и те се бояха да не изгорят. Сега чиновниците се плюят един-друг и се кривят, а ние четем Бакунин и чуваме свистенето на огъня. Името „Бакунин“ е неугаснала, може би още неразгоряла се клада. Нека страстните спорове около него бъдат така пламенни и бурни, че да изгорят всички гребнави свади.

Оскъдната литература за Бакунин расте: в първата година на „свободата“ излязоха вече пет отделни книги: наистина засега те повече го ухажват, предвкват класическите слова на Хер-

цен за него в „Минало и размисли“, а „пълното събрание на съчиненията“ му още дълго ще чака. От трите очерка за Бакунин, излезли през тази година (1906), най-ярко впечатление направи този на Андерсън („Борци освободителного движения. М. А. Бакунин“, СПб.). Авторът е съумял да отбележи вечното, което очиства и облагородява всеки от потъналите в прах факти, изкарва ги на въздух, предава ги на слънчевите лъчи. Очеркът на Андерсън е по-издържан в литературно отношение от двата останали. Драгоманов е сериозен изследовател и известен познавач на Бакунин. В своя „Критико-биографичен очерк за Бакунин“ (Казан, 1905) той и не си поставя общи цели; М. П. Драгоманов разглежда Бакунин най-вече като революционен деец. Третият автор, Л. Кулчицки („М. Бакунин, его идеи и деятельность“, СПб, 1906.), пише откъслечно, политиканства и премълчава госта неща, считайки, че М. А. Бакунин „е преди всичко човек на делото“.

Бакунин е едно от най-забележителните кръстовища на руския духовен живот. Струва ни се, че само той е способен да разтърси света с такива произведения. Цял облак от най-остри противоречия са се струпали в неговата душа: „Вълна и скала, стихове и проза, лег и пламък“ – от всичко това у Бакунин е липсвала може би само поезията – в смисъл на хармония; той и никога не е пъл, а ако можем така да се изразим, е отправил мощния си реф към цяла Европа, грандиозен и безобразен, чисто по-руски. В него е бушувала някаква пияна безгрижност от руските механи: готов за кипяща дейност и начинания, които можем само да сънуваме – наред с това Бакунин е бил с огромно тяло, с лъвска грива, с подпухнали клепачи като санбернар, каквито често се срещат у руските дворяни. У него съжителствали доброта с крайно неудобното в едно общечитие широкопръстно, безгрижно отношение към паричната собственост на приятелите. Той като че ли се е изплашил в даден момент от гуела с оскърбения от него Катков (последният го обвинил в разпространение на интриги и сплетни, вследствие на което Бакунин го предизвиква на дуел, но предложил да го проведат в чужбина поради строгостта на руските закони) и в същото време Бакунин незабавно поставя на карта всичко: своя живот и този на стотици други хора, дрезденската Мадона и случайната жена, дружба и доверието на добрия губернатор и самата

Паметник на Михаил Бакунин.

Автор Борис Корольов, 1918 г.

Издигнат е през юни 1919 в Москва на Мясницките врати, но скоро след това е свален, като не е бил приет дори от част от анархистите, обявили го за „скулптурно издевателство“.

матушка Русия, прибавяйки към нея всички покрайнини и останалите славянски земи. Само един гениален гуляйджия би могъл така да се шегува и да си играе с огъня. Вдигайки със собствените си слова и ръце въстанията в Прага и Дрезден, Бакунин лежи девет години в немските, австрийски и руски търми, оставайки прикован с вериги към стените на килиите, после бяга от Сибир, обикаля цялата планета първо като затворник, после като заточеник и накрая като тържествувач беглец се установява недалеч от изходния пункт на своето странстване – в Лондон. (Блок има предвид различни събития от живота на Бакунин: по време на Дрезденското въстание (1849) той предлага да се поставят на барикадите шедьоврите на Дрезденската галерия, предполагайки, че прусаците няма да се осмелят да стрелят срещу въстаниците от „естетически съображения“ (документално потвърждение за това твърдение не съществува). В Сибир Бакунин нарушава дадената дума пред своя роднина – генерал-губернаторът на Сибир Муравьов – и бяга от Иркутск (1861) през Япония и Америка за Лондон, оставяйки жена си в Иркутск).

В британската столица, с неотслабваща енергия, още от първите дни след пристигането си, Бакунин про-

дължава своята революционна борба. Кои ли не го е познавал и кои не му е отдал дължимото! Всички, като се започне от императора Николая I, който казал за него: „Той е умен и добър момък, но е опасен човек, затова трябва да се гържи под ключ“, чак до онзи неграмотен италиански селянин, който не се разделял от него през последните му години и криел шестдесетгодишния анархист в купа сено след неуспешното Болонско въстание през 1875 г.

За Бакунин може да се напишат романи. Неговата личност е обкръжена от безброй анекдоти, легенди, сцени, уморителни, трогателни или граматични. Като историята с натоварения кораб с оръжие за Полша – в един прогил съд с екипаж от доброволци, главорези, полски офицери, войници от всички националности – до кафри и малайци включително, – лекар, печатар и двама аптекари. Интересно е, че с участието на своето „корито“ Бакунин успял да заинтересува брата на шведския крал, шведски министри и влиятелни лица, но авантюрата приключила печално: всеславянският бунтар претърпял пълен неуспех и подхвърлян от бурята, напразно се стремил да се притули ту към немския, ту към шведския бряг. Половината екипаж отишъл на дъното, а оръжието било иззето от шведските брегове фрегати.

Бакунин е написал хиляди страници, но по-голямата част от своите писания той не завършил; те и до днес са в ръкопис. Той си противоречи постоянно, но, разбира се, „без зла умисъл“. Същото би трябвало да мислим за неговите „съмнителни“ постъпки, за които спорят и се горещат, едни клонни да ги осъдят, други – да ги оправдаят. Ако Катков не е могъл да бъде хладнокръвен и отричал дори искреността му, то ние вече навярно можем да забравим гребнавите факти от този живот в името на неговия изкупителен огън. А и човекът Бакунин е бил необикновен, без това да е било винаги похвално: това, че се е освобождавал с лекота от всякакъв комфорт или връзки, затормозяващи неговата дейност, също го е водило към схемите и абстракции; последните са го довеждали до противоречия, създаващи възможност набързо да съедини несъединимото. Да търси Бога и да го отрича; да бъде отчаян „нихилист“ и да вярва в своята дейност така, както може би са вярвали Александър Македонски или Наполеон; да презира всякакви установени порядки, като се започне от гържав-

ния строй и общественото устройство и се завърши с покрива над собственото жилище, с храната, облеклото и съня – всичко това е било за Бакунин не слово, а дело. Колкото и странно да изглежда, случвало ми се е да слушам немалко спомени за Бакунин; в тях звучи музиката на старите руски семейства, съвсем замлъкнала днес сред младите мърморещи дегенерати.

Може ли да ни бъде Бакунин пример в живота? Разбира се, че не! Не само защото такива хора се раждат. Такава необичайна последователност и хармония на противоречията не могат да се постигнат с никакви упражнения. Но тази „синтетичност“ все пак гразни нашите половинчати и раздвоени души. Тях ги раздвоява онова създание, което го е нямало у Бакунин. Той е създал от хегелианската теза и антитеза един припрян и може би негомислен, но великолепен синтез. Великолепен, защото е живял, мислил, страдал и творил с него. Пред нас е нов океан от „тези“ и „антитези“. Нека си вземем от огъня от Бакунин! Само в огъня ще се разтопи скръбта, само с мълнията ще се разрази бурята.

(Тук Блок цитира статията на Бакунин „Реакцията в Германия“ от 1848 г., вероятно по книгата на М. Драгоманов): „Въздъхът пращи, зареден с бури! И затова зовем нашите заслепени братя: – Покайте се, защото царството Божие е близко! И казваме на позитивистите: – Отворете очите на своя дух, оставете мъртвите да погребват своите мъртвци и ще се убедите накрая, че вечно младият, вечно новороден дух няма какво да търси сред развалините. Нека се доверим на вечния дух, който разрушава и уничижава, защото е неизчерпаем и вечно творещ източник на всеки живот. Защото страстта да разрушаваш е творческа страст!“ Така е говорил младият Бакунин, но същото ще повтори и старият. Ето защо неговото име ни гледа от историята, заедно с рег нашумели имена. Добре е да опознаем Бакунин, да се вгледаме страстно и внимателно в неговите очи и лице, намерило покой само в смъртта: бурите са го набраздили. „Бакунин в много отнoшения е виновен и грешен – пише Белински, – но у него има нещо, което се извисява над всичките му недостатъци – това е вечно движещото начало, живеещо в дълбините на неговия дух“. Нека преведем тези стари „хуманни“ думи на вечно новия език и кажем: огън. •

октомври 1906 г.
Александър БЛОК

Философията на Пьотр Кропоткин

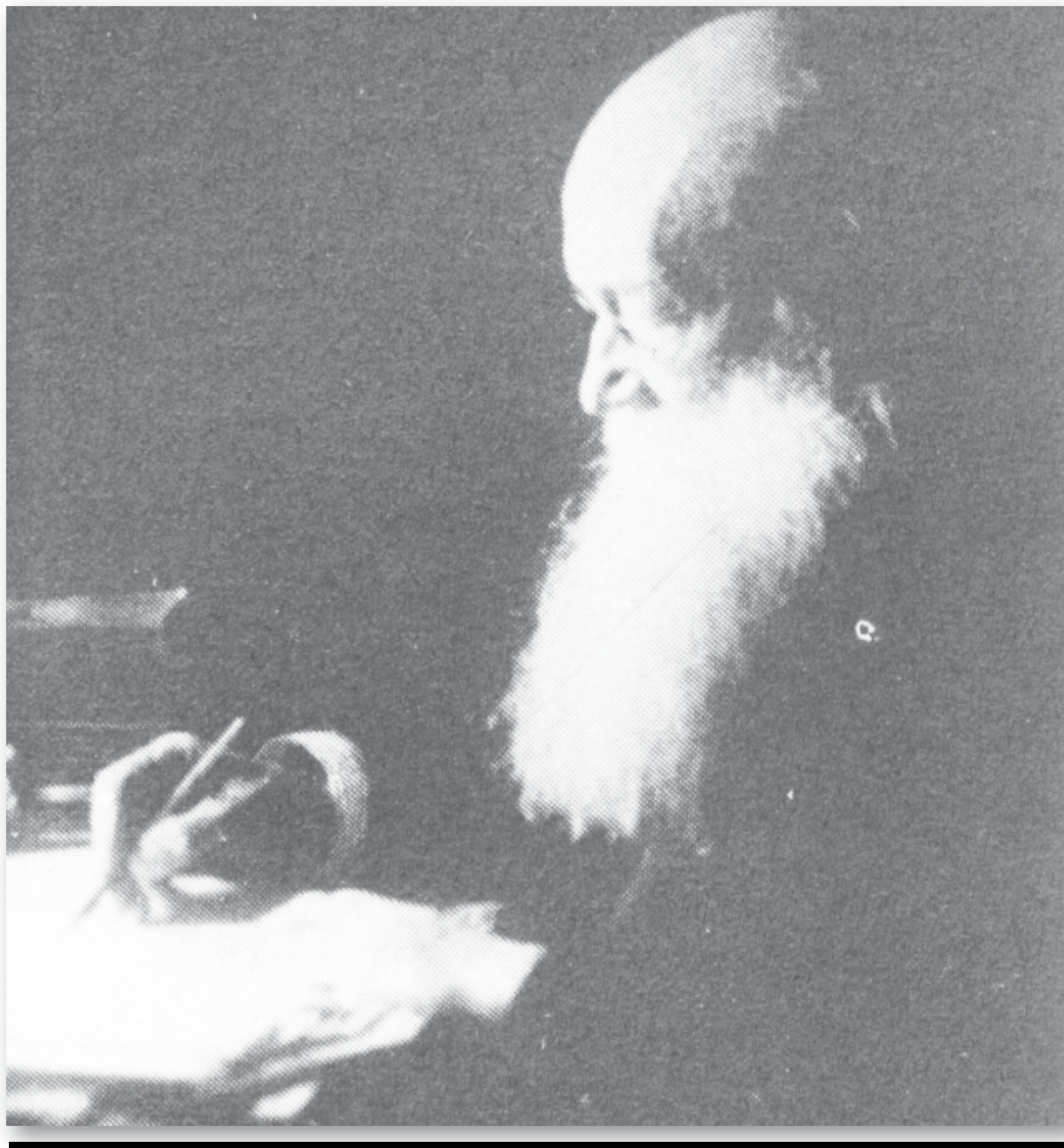
Както видяхме, Щирнер и Бакунин развиват анархическата философия, отправяйки се от Хегеловата диалектика – типична проява на умозрителната немскоезична философска мисъл, докато Кропоткин я развива, облягайки се на британската емпирическа традиция. Вследствие на тази разлика, въпреки че Кропоткин, твърдо и последователно застанал на идеите на Бакунин, развива по-нататък неговото *анархическо учение за социалната революция, при разработване на анархическата философия, чрез която го обосновава в дълбочина, изхожда не от философските схващания на самия Бакунин, а от синтетическата философия на Спенсър – крайният пункт по това време в развитието на британската емпирическа традиция.*

Основни положения на философията на Кропоткин

Емпирическото направление във философията придава основно значение на индуктивния метод на мислене, чрез който от единични факти, констатиранни в опита (при наблюдения, експеримент, практическа дейност), се получават общи твърдения, за разлика от дедуктивния метод, при който от общи положения (например от принципи) строго логически се извеждат частни такива. При разглеждането на индукцията цели три века след Бейкън, Кропоткин отчита развитието на последната, както и резултатите от нейните приложения.

Като явно придава на индукцията по-голямо значение за познанието, отколкото на дедукцията, все пак Кропоткин не я абсолютизира, а я разглежда като свързана в познавателния процес с дедукцията, с която образува един цялостен индуктивно-дедуктивен метод. Така че често пъти, като говори за индукцията, всъщност той има предвид индуктивно-дедуктивен метод на познание. Кропоткин характеризира индуктивно-дедуктивния метод като истински научен метод, нещо повече, като единствено научен метод, универсален приложим към всички области на научното изследване – както към изучаването на природните явления, при което е получил първоначално своята апробация, така и при изучаването на обществените явления, към които е започнал да се прилага впоследствие.¹

Кропоткин третира индуктивно-дедуктивния метод като алтернатива на

Анархическият мироглед не признава никакъв друг метод, освен този на естествените науки. И анархизмът прилага този метод към всички науки, известни под названието хуманитарни.

метафизическия начин на разглеждане на действителността и особено на диалектическия метод от хегелов тип (впрочем, когато употребява думата „диалектика“, той има предвид именно последната), към който изразява не просто отрицателно отношение, а направо отвращение. Той изтъква като недостатък на метафизическото мислене и особено на диалектическото, че са свързани с употребата на неясни думи и излишно усложнени фрази – наистина, употребата на такива думи и фрази не дава възможност изказаните чрез тях мисли да се съпоставят с наблюдаваните факти и по такъв начин истинността им да се проверява чрез мето-

да на индукцията. За него, чрез диалектиката, особено чрез схемата на Хегел „теза – антитеза – синтез“, може всичко да се доказва, иначе казано, може произволно да се извърта: „Но обобщенията от това време, установени било чрез диалектическия метод, било чрез получена от различна индукция, са се отличавали поради това с крайна неопределеност. Наивността на тези твърдения и отсъствието на доказателства са се прикривали с неопределени разсъждения, с мъгляви думи, а също с неясен и смехотворно тежък стил. Всички тези обобщения са били изразени в дотолкова отвличена и дотолкова мъглява форма – като например „теза, антитеза и

синтез“ на Хегел, – че са давали пълен произвол на мислителите, когато са желали да изведат практически заключения. По такъв начин от тях е могъл да се изведе (и това се е правело в действителност) и революционният дух на Бакунин, заедно с Дрезденската революция, и революционното якобинство на Маркс, и „разумността на съществуващото“ на Хегел, което е довело мнозина до „примиряване с действителността“, което е довело до „самодържавието.“²

Именно в това отвращение от диалектиката виждаме по-конкретно причината Кропоткин да не се позовава на философските тези на Бакунин, изразени в диалектическа форма, както

и да проявява презрително пренебрежение към философията на Щирнер, имащо за резултат нейното вулгарно тълкуване и в крайна сметка непризнаването тя да е анархическа.

Кропоткин изтъква съществената роля на индуктивния метод за преодоляване на средновековната схоластика и за постиженията на науката, а заедно с това, за изграждането на анархическото учение, което за него по презумпция следва да се осъществи в съответствие с изискванията на научното мислене. „Анархията представлява опит да се приложат обобщенията, получени чрез индуктивно-дедуктивния метод на естествените науки, към оценката на човешките учреждения. Анархизмът е неизбежен резултат от това движение на мисълта в естествените науки, което е започнало към края на осемнадесетия век. Корените на анархизма са във философията на естествените науки на осемнадесетия век. Анархическият мироглед не признава никакъв друг метод, освен този на естествените науки. И анархизмът прилага този метод към всички науки, известни под названието хуманитарни.“³ Чужд на всяка догматика, анархистът-емпирик пише по-нататък: „Прав ли е анархизмът в своите изводи? Това ще ни покаже от една страна научната критика на неговите основи, а от друга – практическият живот. Но има един пункт, по отношение на който анархизмът е напълно прав. Той завинаги се е сбозувал с метафизиката и е приел като метод на мислене този метод, който е послужил за създаването на съвременната наука и на материалистическата философия на нашата епоха. Вследствие на това, ако в умозаклученията си анархистите изпадат в някакви грешки, на тях ще им бъде твърде лесно да ги признаят. Но тези, които желаят да проверят нашите изводи, трябва да помнят, че това е възможно само при помощта на научния, индуктивно-дедуктивния метод, на който се основава всяка наука и върху който се развива целият научен мироглед.“⁴

(Слежба)

Ст. н. с. I ст.

д. ф. н. Борис Ченгов

БЕЛЕЖКИ

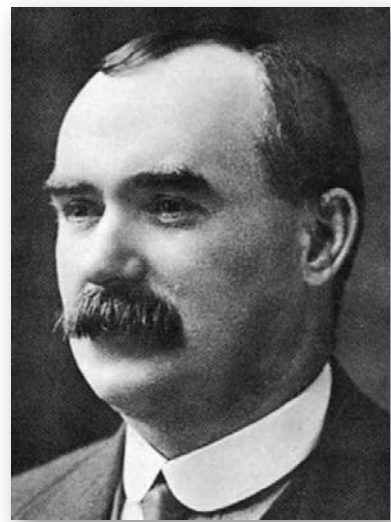
¹ П.А. Кропоткин, Хлеб и воля/Современная наука и анархия, Изд. „Правда“, Москва, 1990 г., с. 250, 253, 264, 282, 567-568 и др.

² Пак там, с. 270.

³ Пак там, с. 359.

⁴ Пак там, с. 360-36.

„Които оцелеят, ще бъдат свободни!“

На 5 юни 2009 г. се навършват 141 години от рождението на големия ирландски поет и революционер Джеймс Конъли. Биографията му е писана, пренаписана и изопачавана от большевишки историографи и продажни ирландски журналисти и националисти продължава да се появява по книги, вестници, списания и уебсайтове. Той е изкарван едновременно и убеден марксист, и национал-революционер. Конъли поразително напомня нашия поет анархист и революционер Христо Ботев.

Джеймс Конъли е роден в предградията Коутгейт на шотландския град Единбург на 5 юни 1868 г. в семейство на бедни ирландски емигран-

ти. През 1888 г. напуска армията и се завръща в Единбург. Тук с подкрепата на по-големия си брат Джон се присъединява към местната „Социалистическа лига“. Джеймс Конъли е привлечен преди всичко от творчеството на руските народни социалисти Херцен и Чернишевски. С удоволствие четете съчиненията на големите теоретици на безвластие като Уилям Годуин и Пиер Прудон. Усилено изучава и световния език „Есперанто“. Проявява се и като талантлив поет. През 1893 г. заедно с Киър Харди напуска „Социалистическата лига“ и създава „Независимата работническа партия“, отстояваща идеите на свободния социализъм. През 1903 г. заминава за Съединените щати, където активно се включва в дейността на анархистическите синдикати „Световни промишлени работници“ (IWW). Поддържа връзки с известни дейци на анархистическото движение като Ема Голдман и Александър Беркман.

След завръщането си в Ирландия през 1907 г., заедно с известния ирландски марксист и синдикален геец „Големия“ Джеймс (Джим) Ларкин, организира множество стачки и демонстрации в

различни ирландски градове с искания за подобряване на условията на труд и живот на мизерстващия ирландски пролетариат. Заради военната си подготовка и изявиите си организаторски способности Конъли е определен да ръководи въоръжени групи от нелегални работници, с които да осигурява охрана от полицията и провокатори. Тук се запознава с анархиста и бивш офицер от британската армия капитан Джек Уайт и революционера и борец за свободна Ирландия капитан Франк Раян. Заедно с тях, създава работническата „Дъблинска обществена полиция“, която през 1913 г. е преименувана на „Ирландска гражданска армия“. След два неуспешни опита на „Гражданската армия“ да създаде автономни свободни комуни в различни градове на Ирландия у Конъли се заражда идеята, че преди да бъде създадена свободна работническо-селска република, Ирландия трябва да бъде освободена от оковите на своите английски господари. Затова влиза във връзка с ръководителите на организацията „Ирландски доброволци“ и „Ирландско републиканско братство“ Томас Кларк, Патрик Пиърс, Джоузеф Плънкет, Еймън

Кант, Шон Макгурмаг и др. В началото на 1916 г. те взимат решение на Великден в Дъблин да бъде обявено въоръжено въстание, като очакват, че много хора ще откликнат на техния призив и ще се включат активно в него. Те вярват, че благоприятен фактор за въстанието ще бъде и бушуващата по това време в Европа Първа световна война. Въпреки неуспехите при снабдяването с оръжие ръководителите на предстоящото въстание не се отчайват.

На 24 април 1916 г. избухва „Великденското въстание“. Въстаниците превземат най-голямата сграда в Дъблин – Пощата. Пред многохилядното множество Пиърс прочита Прокламацията, обявяваща независимостта на Ирландия. Джеймс Конъли е обявен за военен командант на отбраната на града. Навсякъде по улиците под негово ръководство са издигнати барикади, превзети са още обществени сгради. Английското правителство е в паника от разрастващия се бунт. В Дъблинското пристанище спешно е изпратен военният крайцер „Хелга“, който стоварва на брега роти морска пехота. Позициите на въстаниците са обстрелвани с оръ-

гия и атакувани от бронирани машини и конни ескадрони. Въстанието е жестоко потушено. Джеймс Конъли е тежко ранен в крака по време на сраженията. Въпреки, че моли да го оставят, той е изнесен на носилка от своите съратници. Арестуван от английска военна част, Конъли е осъден от военен съд на смърт по бързата процедура. Въпреки световните протести в негова защита, заедно с останалите ръководители, е разстрелян на 12 май 1916 г. в Дъблинските казарми. Последните думи, които изрича пред своите другари са: „Не бойте се! Повечето от нас, които подкрепихме Прокламацията, ще бъдат застреляни, но тези, които оцелеят, ще бъдат свободни.“

Джеймс Конъли не е забравен от ирландския народ. Неговите съратници Франк Раян и Джек Уайт сформират батальон от над хиляда ирландски доброволци поимено „Колоната Конъли“, който се сражава в подкрепа на Испанската революция през 1938-39 г. Днес в Дъблин е издигнат негов паметник, който напомня на ирландските трудещи се, че борбата срещу тиранцията продължава. •

Владимир Пенев

НИЩО НЕ Е ЗАБРАВЕНО

Атенатът в Св. Неделя

» » продължава от миналия брой
Това, в общи черти, беше програмата на взрива. В моя дух бях инструктиран от Коста Янков като ръководител на АМИ (Антимилитаристичната комисия) в страната. Ние издахоме вестник и позив сред войската, в който казахме на войниците, че Комунистическата партия не готви никакво въстание сега, че 30-годишната революционна организация на работниците и селяните в България не може да се разформирова по угодата на Цанков и тя ще се брани с всички средства. В ЧК гласувахме единодушно за атенатата. След това вече не се събирахме. Около деня на атенатата няха възможност поради рана да излизам. В това време именно се случи провалът на ул. „Русалка“. Но бях редовно в течение на работата около подготовката на атенатата. Ние чакахме с нетърпе-

ние той да стане, защото провалите идеха един след друг, партийните хора си отиваха, викаха, че партията загибна защото не действа и прочие. Но трябваше да кажа, че все пак ние и в тоя момент не искахме атенатата от отчаяние или за да ритнем преди смъртта си, както се изразил един другар, а защото бяхме убедени, че по тоя начин ще успеем. Когато научих, че вместо Начев, ще бъде убит генерал Георгиев, преживях известно колебание. Работата значително се изменяше даже от тоя прост факт. А и условията въобще се измениха поради нашето забавяне. Обществената безопасност усети, че се готви нещо и стана много предпазлива. Да се изостави Начев и да се убие генерал Георгиев е решено само от Военната организация. Пред Военната организация аз изказах своите съмнения. Това направих не лично пред Коста, чрез Д. Златарев. Последният отговори: „Добре сме. Подир седмица даваме заповед на четите да действат. Дали сме им картеници. Всичко върви успешно. Зад голямата работа е целият ЦК на БКП. Военната организация вече не е нищо. Макара че сте крайно компрометиран, ще

работите и живи няма да се предавате на властта“. Не възразих. Атенатът си оставаше единствената надежда да разбъркаме сметките на Цанков и да излезем на отворена улица. Доиде нападението срещу Царя. След него убийството на генерал Георгиев. Арабонашкото дело не е наше, а на анархиста Икономов. Посрещнаме го крайно отрицателно, защото можеше да попречи на нашата главна работа – атенатът. Въобще както винаги анархистите само ни пречат. На 16 април в три и половина взривът избухна.“

„Член на тройката (ЧК) – 1924-1925 г.“ В. Червенков. (ЦДА, ф. 3 Б, оп. 4, а. е. 75, л. 15-29. Оригинал. Ръкопис.) •

МАКАР

Честване на Васил Икономов

На 21 юни 2009г., в село Белица (Ихтиманско) ФАБ проведе традиционното отбелязване на годишнината от смъртта на анархиста Васил Икономов. Присъстваха повече от 40 души членове и симпатизанти на ФАБ от различни градове и села на страната. •

СКРЪБНА ВЕСТ

На 06.06.2009г. по внезапен и нелеп начин почина

Христо Асенов Георгиев

/ Рики /

на 18 години

Всичките сълзи на света няма да стигнат, за да изразят мъката ни по теб. Един страхотен приятел, човек с главно Ч. Ти промени всички ни, няма човек, който да те познава и да не те обича. Ти ни научи да се радваме на живота така, както ти му се радваше. Обичаше природата и тя те взе при себе си. Обичаше свободата и сега душата ти не познава ограничения на земния живот. Все те чакаме да дойдеш при нас с бира в ръка и вечната усмивка на лице. Все се надяваме, че ще се събудим и всичко ще се окаже кошмар, лоша шега. След себе си остави много красиви спомени и много скърбящи сърца. Не искаме да повярваме, че те няма. Целият живот беше пред теб, велики дела те чакаха. Дано ни виждаш от някъде, приятелю! Никой от нас няма да те забрави, винаги ще те носим в себе си и ти винаги ще бъдеш с нас! Чакай ни, ще се срещнем отново някой ден!

Липсваш ни ужасно! Обичаме те!

От приятелите

ОТ НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Ботев

Виж я, Христо,
виж, покорната рая
и от погнуса
в гроба обърни се.
Това ли е народът,
за който ти умря?
Това ли е идеалът,
за който ти горя?
Тежка, брате, тежка
е нашата съдба.
Народ,
изпаднал в nihilизъм,
отрекъл
уважение и морал!
Веч го няма онзи пламък,
в сърцата ни туптял!

Инферно

НОВО АНАРХИСТКО ИЗДАНИЕ

Под черен небосвод

Излезе от печат сборникът спомени на Георги Божилов „Живот под черен небосвод“. Авторът е член на ФАБ, дългогодишен сътрудник и отговорен редактор на „Свободна мисъл“.

Още като ученик в Минния техникум в Перник става анархист и неотстъпно защитава безвластническите идеи през целия си живот. Във времето на „реалния социализъм“ тези идеи го пращат за 8 години зад решетките на затворите във Варна, Кюстендил, Ха-

сково и концлагера на остров Белене. Работи дълго време като миньор, изкопчия, бояджия.

Авторът на предговора към книгата Петко Огойски пише: „При един от поредните обиски на агентите на ДС в дома на писателя анархист Делчо Демирев от Хасково откриват и изземват ръкописи на Георги Божилов. Изпратени са в София за оценка от ст.н.с. Деян Павлов – зав. отдел в ИССТ. Отзивът от четири страници е такъв, че Г. Божилов може да се гордее, но и да си стяга чергата за затвора... През април 1974 г. авторът е изселен за 5 години. И там, в с. Бистра, Силистренско, далеч от своето семейство, сред овчите стада на златна Добруджа, заточеникът в родината си пише своите „Добруджански спомени“. Те, заедно с „Миньорските спомени“ и стихотворните изповеди правят настоящата книга енциклопедичен сборник, съкровено житие на един от най-будните и хуманни съвременници, които съм срещал в живота си...“

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

КНИГИ:

1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв
10. Антиистория славянобългарска – Г. Константинов	1 лв
11. Краят на гържавата и капитала – Г. Константинов	3 лв
12. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв
14. Нечути песни – Кръстьо Г. Хаджииванов	3,50 лв
15. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв
16. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв
17. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв
18. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв
19. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв
20. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв
21. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв
22. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв
23. Агски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв
24. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв
25. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв
26. Спомени – Стоян Цолов	5 лв
27. Статии – Георги Божилов	10 лв
28. Христо Ботев – Евгений Волков	5 лв

БРОШУРИ:

1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв
3. Що е анархизъм?	0,50 лв
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв
5. За общината	0,50 лв
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв
7. Крахът на руския гържавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.

АНАРХОКАЛЕНДАР

- На 1 юли 1876 г. Берн, Швеция умира руският революционер и теоретик на анархизма Михаил Бакунин.
- На 4 юли 1807 г. е роден известният италиански революционер Джузепе Гарибaldi.
- На 5 юли 1905 г. умира френският анархист и теоретик, видният географ Елизе Рекло.
- На 6 юли 1934 г. в Париж умира анархистът революционер, „бащицата“ Нестор Махно.
- На 6 юли 1837 г. е роден Васил Левски в Карлово.
- На 7 юли 1936 г. в Полски Тръмбеш умира анархистът Васил Тодоров – Народа, политически емигрант във Франция, прекарал дълги години във фашистките и болшевишките затвори и лагери.
- На 8 юли 1546 г. умира на кладата реформаторът Жорж Вишар.
- На 11 юли 1903 г. се състои конгресът на Петрова нива и е взето решение за избухването на Преображенското въстание.
- На 12 юли 1828 г. е роден руският революционер, философ, писател и литературен критик Николай Гаврилович Чернишевски.
- На 13 юли 1789 г. Шарлота Корде убива Марат.
- На 14 юли 1793 г. е превзета и разрушена Бастилията в Париж.
- На 15 юли 1922 г. в София умира легендарният анархист Петър Ангелов Мазнев - Даскала.
- На 17 юли 1892 г. умира италианският безвластник Карлос Кафиеро.
- На 18 юли 1936 г. испанските фашисти начело с генерал Франко организират митинг срещу Испанската република.
- На 19 юли 1936 г. започва Испанската гражданска война.
- На 20 юли 1936 г. при превземането на казармата в Таразанас е убит анархистът Франсиско Асказо.
- На 26 юли 1887 г. международният език Есперанто е представен публично.
- На 27 юли 1990 г. в гр. Байон, Франция умира Диню Петров Динев, последният редактор на в. „Работническа мисъл“.
- На 30 юли 1950 г. умира анархистът Асен Илиев Христов прекарал дълги години в болшевишките концлагери.
- На 31 юли 1906 г. избухва въстание на Кронцагските моряци.

АНАРХО РАДИО ПРОГРАМА ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието
има само 24 часа.
Искаме ги всичките.
Малкото предаване
става голяма
програма. След
като повече от
година разкъсваше
ефирната радиоскука
в съботния
следобед, екипът
на предаването
реши да прави
24-часова програма
в Интернет.
Можете да слушате
пробното излъчване
на адрес:

<http://a-bg.net/dve.m3u>

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Петър Ам. Христов, София	20 лв
2. Костагин Зянков, Пазарджик	20 лв
3. Тодор Василев, с. Турия	20 лв
4. Станчо Кърпаров, с. Бъта	20 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д, К Л О Н П Е Р Н И К
Ф А Б Б Л А Г О Д А Р И З А О К А З А Н А Т А П О Д К Р Е П А !

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ:

сайт на „Свободна мисъл“:

имейл на ФАБ:

www.a-bg.net

sm.a-bg.net

fab@a-bg.org

телефон за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59

отговорен редактор
предпечатна подготовка
печат

А. Ванчев
„Свободна мисъл“
„Унискорп“ ООД

АБОНАМЕНТ 2009

Драги читатели,
Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ във ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв.; за 6 месеца – 3,00 лв.; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен
номер
649

